

17.5.2020

תדריך עבודה למקצועות הבריאות

(ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת ותזונה) בשגרה החדשה

רקע:

לצורך שמירת הרצף הטיפולי בדייר, אנו מעודדים המשך פעילותם החשובה של מקצועות הבריאות בטיפול ובשימור תפקודם של הדיירים בתחומי הטיפול השונים.

מטרת תדריך זה לפרט ולהגדיר את עבודת מקצועות הבריאות בצל משבר הקורונה במסגרות הדיור של מינהל מוגבלויות.

התדריך מתבסס על נהלי משרד הבריאות וכן על נהלים והנחיות של משרד הרווחה לעניין נגיף הקורונה. התדריך מורכב משני חלקים: בחלק הראשון, הנחיות עבודה כלליות המשותפות לכל מקצועות הבריאות, ובחלק השני הנחיות ספציפיות ייעודיות ודגשים מקצועיים לכל אחד ממקצועות הבריאות.

כללי:

לא יגיע לעבודה עובד מקצועות הבריאות הנדרש בבידוד, חובתו ליידע את מנהל המסגרת בנושא. איש צוות מקצועות הבריאות המטפל באוכלוסייה השוהה בבידוד או בחולים מאומתים לקורונה, יעבוד מחלקה, דירה או ביתן זה בלבד. כניסת עובד מקצועות הבריאות למסגרת תתבצע על פי נהלי משרד הבריאות. לא תותר כניסת עובד מקצועות הבריאות אשר עובד ביותר משלושה מקומות עבודה.

1. להלן עקרונות עבודה משותפים לעבודת כל מקצועות הבריאות:

1. מיגון ושמירה על הגינה

עובדי מקצועות הבריאות יתמגנו על פי נהלי משרד הבריאות. בעת הכניסה למסגרת יש לעטות מסיכת פה אף בחללים הציבוריים ובטיפולים. בזמן טיפול נדרשת מסיכת פה אף וכפפות. בטיפול בו אין כלל מגע אין צורך בכפפות.

בטיפולים פרטניים בהם יש קושי בשמירת מרחק של 2 מטר עם המטופל יש להשתמש בנוסף למסיכת פה אף גם במגן פנים שקוף (וייזר).

יש להקפיד על החלפת כפפות בין מטופל למטופל ושטיפת ידיים.

באחריות מנהל המסגרת או ממונה קורונה במסגרת לוודא מלאי זמין של כל סוגי אביזרי המיגון.

2. חיטוי וניקוי

באחריות צוות מקצועות הבריאות להקפיד על ניקוי וחיטוי של משטחים וציוד טיפולי (כדורים שונים, משחקים, מסכים (מחשב, טאבלט, אייפד וכדומה) - כולל ניקוי כל חלקי המחשב, המסך והזרוע, עמידון, הליכון, שולחנית וכדומה).

באחריות צוות מקצועות הבריאות להקפיד על ניקוי וחיטוי מלא בין מטופל למטופל. באחריות מנהל המסגרת לדאוג לניקוי יסודי וחיטוי כל יום על ידי צוות הניקיון של המסגרת של כל חדרי הטיפול של מקצועות הבריאות (חדר ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, חדר מחשבים וכדומה). באחריות צוות מקצועות הבריאות לוודא כי מתחם הטיפולים עבר ניקיון בתחילת כל יום עבודה ובסופו. **ציוד ייחודי** כגון מתגים, פלטים, לוחות תקשורת וכדומה (עזרי תת"ח -תקשורת חלופית תומכת) חייב גם לעבור ניקוי וחיטוי ממטופל למטופל.

אין לאפשר עבודה של יותר מדייר אחד על גבי מסך או אביזר. המטפל ירחץ ידיו, יחליף כפפות לפני ואחרי שימוש בציוד הדורש מגע ידני.

3. חדרי טיפול ייעודיים (סנוזלן, חדר מציאות מדומה וכדומה)

בשלב זה תותר עבודה יחידנית בלבד (טיפול פרטני) בחדרים אלו. יש לנקות ולחטא לאחר כל דייר וכן לתגבר ניקיון החדרים ע"י צוות הניקיון של המסגרת.

4. הדרכות המתבצעות על ידי מקצועות הבריאות

אנשי מקצועות הבריאות הנותנים הדרכה בתחומי עבודתם יוכלו לתת הדרכה למקסימום 8 אנשים בחדר שגודלו עולה על 20 מטר (בהתאם לנהלי משרד הבריאות).

5. כניסת ספקים, אנשי מקצוע וכדומה המוזמנים למסגרת על ידי צוות מקצועות הבריאות

הכניסה תתבצע בהתאם לרמת הדחיפות ובשיתוף מנהל המסגרת. כניסת הספקים ונותני השירותים החיצוניים תתבצע על פי כל ההנחיות של כניסה למסגרת (מתווה חזרה לשגרה – שלב ב' 17/05/2020). בזמן התאמה, הספקה ותיקון הציוד ימצאו בחדר עד 4 אנשים. אין לאפשר המתנת דיירים נוספים בחדר.

6. מקום הטיפול

אם ניתן לקיים טיפול בחוץ, באוויר הפתוח (הליכה טיפולית, מסלול מוטורי, פעילות תנועתית וכדומה), בהתאם לכללי הריחוק החברתי ותוכניות ניהול סיכונים הרי שזה מומלץ.

7. סוג הטיפול

טיפול פרטני

ניתן לבצע טיפולים פרטניים בהתאם לשיקול דעתו של איש המקצוע. יש להקפיד על אזור החדר, שמירה על מרחק של 2 מטר, מיגון מתאים, ניקוי וחיטוי לאחר כל מטופל. בסיום הטיפול יקפיד המטפל על חיטוי ידיים והחלפת כפפות בין מטופל למטופל.

טיפול קבוצתי

ניתן לבצע טיפולים קבוצתיים על פי קפסולות. כלומר, יש להקפיד על שמירת הקבוצות והצוות המטפל הנלווה לקבוצה בהתאם לקפסולות ולקבוצות האורגניות על פי מגורי הדיירים. יש לקיים טיפול קבוצתי לקבוצות של דיירים המתגוררים בדירה או בבית יחד. אין לערבב בין דיירים מבתי שונים ובין הצוות מטפל מבתי שונים בשום אופן. בטיפול קבוצתי יוכלו לשהות בחדר עד 8 אנשים (צוות ומטופלים), בחדר שגודלו עולה על 20 מטר.

8. עקרונות טיפול

חשוב לשמור על שיגרת היום של הדיירים וכן לשמור על ניידות, תנועתיות, יציאה החוצה וחשיפה מידתית לשמש (ויטמין D)

9. נהלי משרד הבריאות ונהלי משרד הרווחה לעניין נגיף קורונה

באחריות עובדי מקצועות הבריאות להיות בקיאים בנהלי משרד הבריאות ובנהלים ועדכונים המופצים על ידי משרד הרווחה, מינהל מוגבלויות, אגף הדיור.

10. אכילה והאכלה

תחום זה הוא תחום בו מעורבים כל מקצועות הבריאות. חשוב בעת הזו לחזק את הנחיות ההאכלה והאכילה שבשגרה ובנוסף, הנחיות ייעודיות לשגרה החדשה כמו: שימוש בציד מיון מותאם למטפלים, החלפת כפפות בין מואכל אחד לשני, הקפדה של חיטוי משטחי האוכל (כולל שולחניות), כלי אוכל (כולל כלי אוכל מותאמים), וכל משטח אשר נמצא במגע של המטפל או הדייר במהלך האכילה או האכלה. אין להעביר כלי אוכל מותאמים מדייר לדייר, הכלים הם אישיים.

11. כרטיסי חירום

בעת הזו חשוב מאד שכרטיסי החירום של כל דייר יהיו עדכניים. כל איש מקצוע בתחומי ידאג לעדכן במידת הצורך על נושאים רלוונטיים בחירום מבחינתו (פרוטוקול לבישת סדים, ניידות, תוכניות קידום בריאות וכדומה).

12. טיפולי הידרותרפיה

יותר ויותר ויופעלו בהתאם לנהלי משרד הבריאות (נוהל מתאריך 12.5.2020 אסמכתא: 230761120). יותר השימוש בבריכה טיפולית רק במסגרות להן יש בתחומן בריכות טיפוליות עבור דיירי המסגרת, יש להקפיד על קפסולות ושיבוץ עם מלווים והידרותרפיסטים קבועים. אין להביא לטיפולים דיירים ממסגרות דיור אחרות. על פי נהלי משרד הבריאות אין להשתמש במקלחות ומלתחות משותפות, לכן יגיעו הדיירים לאחר מקלחת כשהם לבושים בבגד ים מתחת לבגדים. בסיום הטיפול ילבשו חלוק מגבת ויחזרו למסגרת. מקלחת והחלפת הבגדים תתבצע במסגרת.

טיפול קבוצתי

יותר לעד 3 דיירים + 2 מטפלים, מקסימום 5 אנשים בבריכה ולמשך של עד שעה מקסימום.

טיפול פרטני

יכולו לשהות מקסימום 3 אנשים במים – דייר, הידרותרפיסט ומלווה, משך הטיפול עד שעה מקסימום.

מיגון

מטפל יעטה מסיכה כירורגית מחוץ למים ווייזר שקוף בתוך המים.
השוהים במתחם הבריכה הטיפולית יעטו מסיכות (אם הדיירים יכולים), מלבד בעת ביצוע פעילות במים.
יש להקפיד על ניקוי וחיתוי על פי נהלי משרד הבריאות.

13. שאלות ודילמות מקצועיות

במצבי משבר צפויים שיעלו שאלות ודילמות מקצועיות.
במידת הצורך יפנה איש המקצוע בדואר אלקטרוני לרפרנט הרלוונטי במטה לקבלת תשובה:

- יעל שדלובסקי פרס - מנהלת תחום ריפוי בעיסוק ופעילות יום;
- כרמית כהנא - יועצת תחום פיזיותרפיה;
- מירב גת - יועצת תחום מערכות הושבה ונגישות;
- סיגל ישראלי - מפקחת ארצית תזונה;
- פרידה קורנברוט - יועצת תחום קלינאות תקשורת.

2. בחלק זו יפורטו הנחיות עבודה ייעודיות ודגשים מקצועיים לכל אחד ממקצועות הבריאות:

הנחיות ייעודיות למרפאים בעיסוק:

1. יש לבנות מערכת פעילות חדשה בהתאם לקבוצות פעילות בבתיים ודירות (קפסולות) מבלי לערבב דיירים.
2. יש לקבוע סדר עדיפויות בטיפול בהתאם למצב הדיירים (לדוגמא: דיירים המציגים התנהגות מאתגרת בשל המצב, דיירים בחרדה, אוכלוסייה מזדקנת וכדומה).
3. חשוב מאד שהמרפאים בעיסוק יהיו מעורבים בהבניית פעילות היום בבוקר.
בשגרת הקורונה יש דיירים שלא יוכלו לצאת לבית ספר או מסגרת תעסוקה וחשוב לבנות עבורם סדר יום מותאם ולשלבם בפעילות.
מצופה מהמרפאים בעיסוק לקחת חלק פעיל בהבניית שגרת היום ופעילות הבוקר.
(ניתן להיעזר בערכת הפגה שפותחה ונמצאת בקהילת הידע והופצה למסגרות, באתר קרן שלם המציע פעילויות לאנשים עם מוגבלויות וכדומה).
4. יש להמשיך ולבצע עבודה שגרתית שוטפת כגון: קידום תפקוד, מעקבים: סדים, קסדות, עזרים וכדומה.
5. חשובה במיוחד פעילות משמרת תפקוד, וכן קבוצות אוריינטציה בהן ניתן לדבר על המצב ועל המתרחש בארץ ובעולם.
חשוב להקנות הרגלים של שמירה על היגיינה בתקופת הקורונה על ידי פעילות בתחום ADL ממוקד (לדוגמא שטיפת ידיים, ושמירת היגיינה), וכן להציג חומרים בפישוט לשוני בתחום.

הנחיות ייעודיות לפיזיותרפיסטים:

1. יש להמשיך ולעודד עבודה על פי עקרונות פעילות גופנית ומניעת נפילות.
  2. נעלים רפואיות- עד לאמצע יוני לא תתאפשר יציאה ל"מכון לואיס".
- הזמנת עבודה וכן חתימה שנייה תתבצע על ידי פניה לגברת כרמית כהנא, שתגיע למסגרת או תבצע את הפניה באופן מקוון מרחוק.

הנחיות ייעודיות לקלינאי תקשורת:

1. יש להקפיד על מיגון בזמן האכלה ובדיקות האכלה של דיירים בשל רסס ורוק של דיירים.
  - כדאי לשבת בצד המטופל ולא מולו בכדי להימנע מרסס לפנים.
  2. על הקלינאי להשתמש במסכת פה אף שקופה בטיפול שפה ודיבור.
  3. טיפול במכשיר שמיעה – ניתן להחליף סוללות ולנקות אוזניות כמקובל.
- הטיפול במכשיר חייב להיעשות עם כפפות ומעל שולחן. אין לחטא בחומר חיטוי מכשיר שמיעה (יכול להרוס אותו).
4. דיירים עם ריור יתר ו/או עם הפרשות מרובות - יש להקפיד על הימנעות ממגע עם הפרשות.
  - במידה ויש טיפול בריור יתר יש ללבוש כפפות ומשקף פנים (וייזר), בנוסף למסכת פה או אף.
  - לאחר הטיפול יש לנקות היטב את הידיים, כולל שימוש באלכוהול, ניקוי משקף הפנים והחלפת כפפות.
  - חשוב שהדייר ישתמש בסינר שיספוג את הריור.
  5. דיירים עם פיום קנה (קנולה) - חייבים להתקין מסנן על ידי הקנולה וכן המטופל צריך לעטות מסיכת פה אף.
- המטפל יקפיד על מיגון הכולל: מסיכת N95, משקף פנים (וייזר) וחלוקה חד פעמי, מחשש לרסס והפרשות גם מהפיום.

הנחיות ייעודיות לתזונאים:

- א. התזונאי יגדיר תכנית עבודה הן בתמהיל של עבודה מרחוק והן עבודה במסגרת עד כמה ניתן ללא קירבה לדיירים.
  - ב. התזונאי ינחה את הצוותים בכל ההנחיות התזונתיות, יעקוב ויטפל במצב התזונתי של הדיירים על פי סדר העדיפות שייקבע על ידו. יש לשים לב ולאתר דיירים שחלו אצלם שינויים חדים במשקל בחודשיים האחרונים.
  - ג. יש לספק לתזונאי גישה לרשומה הרפואית, למטבח, לעבודה עם הצוות והמשפחות במידת הצורך, זאת תוך הקפדה על כללי המיגון הנדרשים.
  - ד. יש להקפיד על רצף הטיפול התזונתי עבור כל דייר שמועבר בין מסגרות שונות, בתי חולים, מסגרת ייעודית לטיפול בקורונה ועוד עבור כל הדיירים.
- יש לעדכן את "תעודת הזהות" הרפואית באשר לפירוט הנחיות הטיפול התזונתי.

יש להתייחס לאופן ההזנה, כמות, מרקם המזון, כמות הנוזלים, קיום הזנה מיוחדת או מזון ייעודי והצורך בהמשך מעקב.

מומלץ שהמידע יהיה מאורגן וזמין לשימוש מידי במצב של העברת הדייר ממסגרת המגורים.

ה. במידה שתידרש עבודה מרחוק:

- העבודה תתבצע בתיאום מראש של ימים ושעות העבודה של התזונאי מול הצוות הרלוונטי בזמנים בהם הצוות יהיה זמין לתקשורת עמו.
- התזונאי יפתח כלים חלופיים הנתמכים בטכנולוגיות הקיימות והאפשרויות בשיתוף הצוות הרלוונטי, על מנת לעקוב אחר תהליכים בתחום הטיפול התזונתי ומערך ההזנה במסגרת.
- שיחות עם הדיירים יערכו ככל הניתן באמצעות "שיחות וידאו" בתיווך הצוות, או באופן ישיר על פי כללי המיגון הנדרשים.

